

RESPEKTOWANE SĄ NORMY SPOŁECZNE

- raport z ewaluacji wewnętrznej
przeprowadzonej
w Zespole Szkół im. Anieli hr. Potulickiej
w Wojnowie

obszar 1. Efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej
oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki.

wymaganie 1.4. Respektowane są normy społeczne.

Podstawa prawna:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. Nr 168 poz. 1324)

Opracowany przez zespół ewaluacyjny w składzie:

Joanna Szumlak

Karolina Brągiel-Wardowska

Renata Kaja

Monika Kalemba-Krzemińska

Małgorzata Materka

Rok szkolny 2014/2015

I. PRZEDMIOT, CELE I METODOLOGIA BADANIA EWALUACYJNEGO

Przedmiot ewaluacji: Respektowanie norm społecznych w szkole.

Cele ewaluacji:

- pozyskanie informacji na temat poczucia bezpieczeństwa w szkole wśród uczniów, nauczycieli i rodziców oraz skali i typu zagrożeń występujących na terenie szkoły,
- opracowanie wniosków do działań mających na celu zwiększenie wśród społeczności szkolnej respektowania norm społecznych i zmniejszenia/wyeliminowania zachowań niezgodnych z normami społecznymi.

Pytania kluczowe:

1. Czy uczniowie znają zasady właściwego zachowania i czy przestrzegają tych zasad?
2. Czy uczniowie czują się w szkole bezpiecznie i jaka jest skala poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów?
3. Czy uczniowie wiedzą, jakich zachowań się od nich oczekuje?
4. Jakie negatywne zachowania występują w szkole najczęściej?
5. Czy w szkole podejmuje się działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań?
6. Jakie dokumenty określające zasady bezpieczeństwa i normy zachowań w szkole posiada placówka?
7. Czy uczniowie i rodzice zostali zapoznani z ww. dokumentami?
8. Jak często diagnozuje się w szkole zachowania uczniów?
9. Czy w razie potrzeby wymienione powyżej działania są modyfikowane i czy w modyfikacjach tych uwzględnia się inicjatywy uczniów?
10. Czy rodzice i szkoła współpracują w kwestii przestrzegania norm i zapewniania bezpieczeństwa?
11. Czy uczniowie współpracują ze sobą w realizacji zadań będących wynikiem działań Samorządu Uczniowskiego?

Metody prowadzonych badań:

- ankiety,
- obserwacja,
- analiza dokumentów.

Próba badawcza:

- losowo wybrani uczniowie (90 osób – 42,2% uczniowie gimnazjum, 57,8% uczniowie szkoły podstawowej),
- rodzice obecni podczas zebrań, na których przeprowadzono badanie (47 osób),
- nauczyciele (25 osób),
- pracownicy szkoły (7 osób)

Odbiorcy ewaluacji:

- dyrektor,
- nauczyciele,
- pracownicy szkoły,
- uczniowie,
- rodzice.

Czas przeprowadzenia ewaluacji:

- wrzesień 2014 – kwiecień 2015

Sposób upowszechniania wyników raportu:

- prezentacja i dyskusja podczas zebrania rady pedagogicznej,
- zamieszczenie na stronie internetowej szkoły,
- prezentacja uczniom podczas godzin wychowawczych (wybrane zagadnienia),
- prezentacja rodzicom na zebraniach (wybrane zagadnienia).

Metodologia badań

Badaniami objęto 169 osobową grupę odbiorców ewaluacji: 90 uczniów, 47 rodziców, 25 nauczycieli oraz 7 pracowników obsługi szkoły. Wykorzystane w procesie badawczym ankiety zawierały pytania: zamknięte oraz otwarte. Wszyscy badani, przed rozpoczęciem badań, byli informowani o celach badań, sposobie wykorzystania ich wyników oraz całkowitej anonimowości uzyskanych informacji.

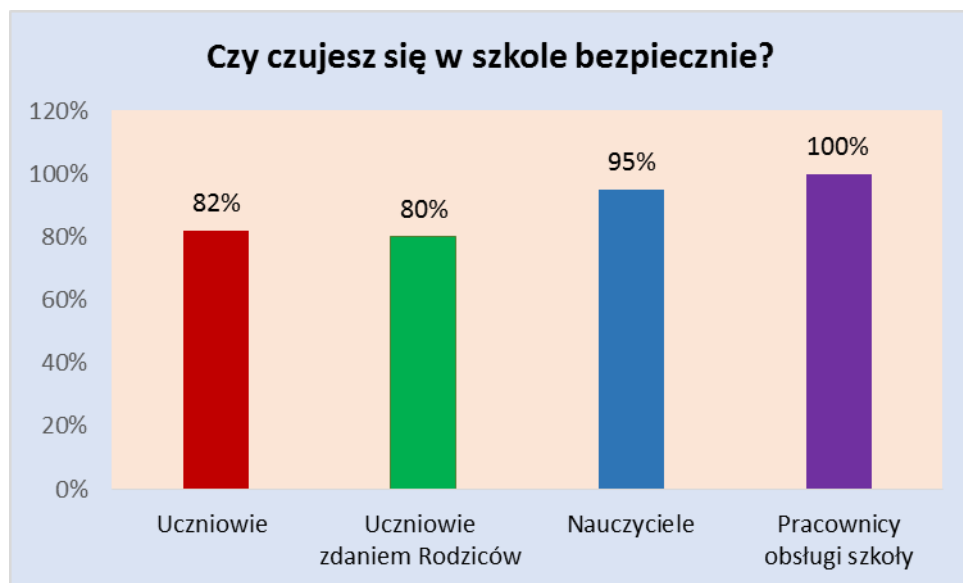
Analizie poddano również dokumentację szkolną, tj. Statut Szkoły, Program wychowawczy, Szkolny Program Profilaktyki, a także dzienniki lekcyjne i karty punktowej oceny zachowania.

II. WYNIKI EWALUACJI

Analiza ankiet

Czy czujesz się w szkole bezpiecznie?

Wykres 1 - Poczucie bezpieczeństwa wśród uczniów, nauczycieli i pracowników szkoły

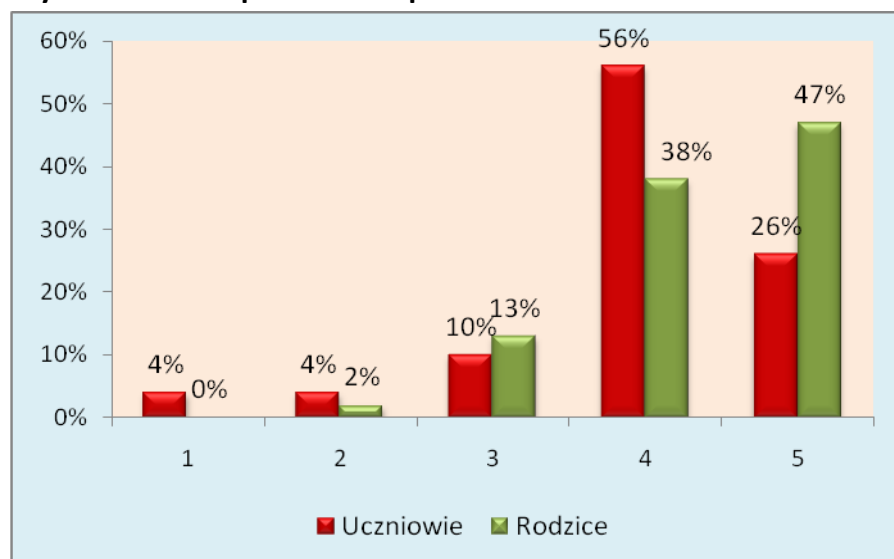

Wszyscy ankietowani czują się w szkole bezpiecznie. Zauważalna jest też wyraźna zgodność opinii rodziców i dzieci w kwestii poczucia bezpieczeństwa.

Jaka jest skala poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów?

Poczucie bezpieczeństwa (5 - oznacza bardzo bezpiecznie, natomiast 1- oznacza poczucie zagrożenia).

Wykres 2 – Skala poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów

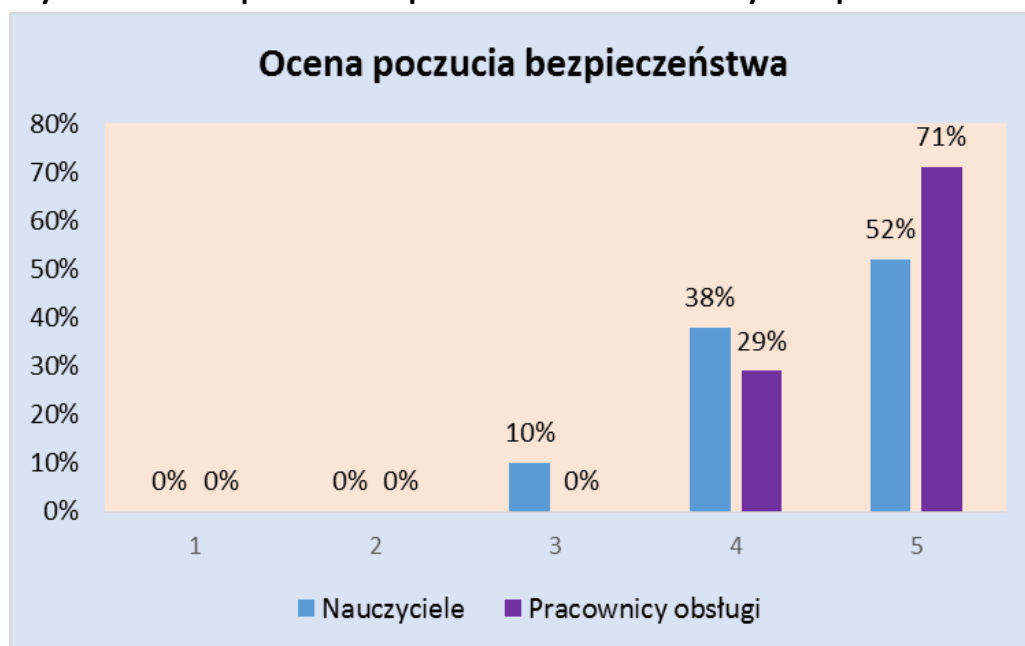

Wszyscy badani uczniowie wysoko oceniają poczucie bezpieczeństwa w szkole. 92% ankietowanych czuje się w szkole bardzo bezpiecznie, z czego aż 26 % uczniów czuje się bezpiecznie. Tylko 8% uczniów ma poczucie zagrożenia na terenie naszej placówki.

Ankietowani rodzice aż w 98% uważają, że ich dzieci czują się w szkole bezpiecznie lub bardzo bezpiecznie. Tylko 1 rodzic (2%) odpowiedział, że jego dziecko ma poczucie zagrożenia w szkole.

W jakim stopniu nauczyciele i pracownicy szkoły czują się w szkole bezpiecznie?

Wykres 3 – Skala poczucia bezpieczeństwa wśród nauczycieli i pracowników szkoły

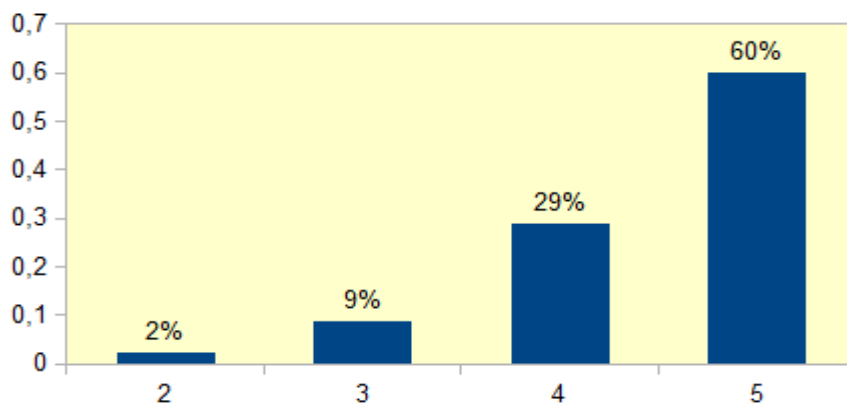

Wszyscy badani nauczyciele i pracownicy szkoły (32 ankietowanych), czują się w szkole bezpiecznie. Oceniając swoje poczucie bezpieczeństwa w skali od 1 do 5, 71% ankietowanych pracowników niepedagogicznych oraz 52 % nauczycieli czuje się bardzo bezpiecznie. Obie grupy ankietowanych (nauczyciele - 65%, pracownicy obsługi – 29%) obserwują lub doświadczają jednak pewnych przejawów agresji. Źródłem owych pojawiających się zagrożeń zdaniem 49% pytaných nauczycieli i pracowników szkoły są uczniowie, 9% badanych wymienia jako źródło zagrożenia - nauczycieli, kolejne 3% podaje rodziców, natomiast pozostali ankietowani oświadczyli, iż nie spotkali się z przejawami agresji ze strony żadnej z wymienionych grup.

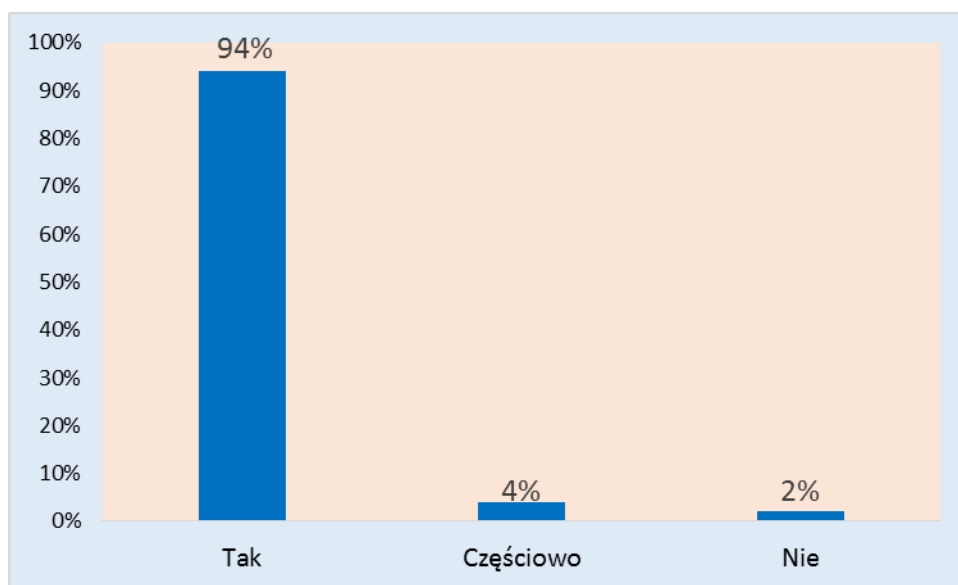
Czy uczniowie znają zasady właściwego zachowania się w szkole?

(5 oznacza, że znają bardzo dobrze, a 1 oznacza, że mają problemy z ich znajomością.)

Wykres 4 – Znajomość zasad właściwego zachowania się w szkole przez uczniów

Wykres 5 – Znajomość zasad właściwego zachowania się w szkole przez uczniów zdaniem rodziców

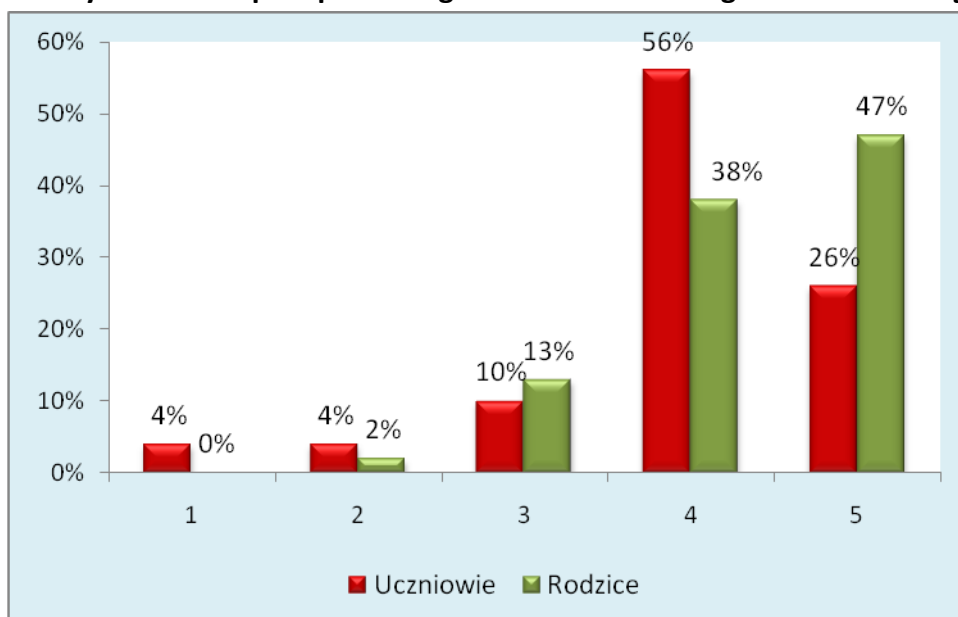
Uczniowie, jak wynika z ankiety, znają zasady właściwego zachowania się w szkole.

Również zdaniem rodziców, uczniowie znają zasady obowiązujące w szkole, twierdzi tak aż 94% ankietowanych. 2 osoby twierdzą, że częściowo (4%), a tylko jedna osoba (2%) uważa, że jego dziecko nie zna zasad obowiązujących w szkole.

W jakim stopniu uczniowie przestrzegają tych zasad?

(5 oznacza, że przestrzegają ich zawsze, natomiast 1 oznacza, że mają duże problemy z ich przestrzeganiem).

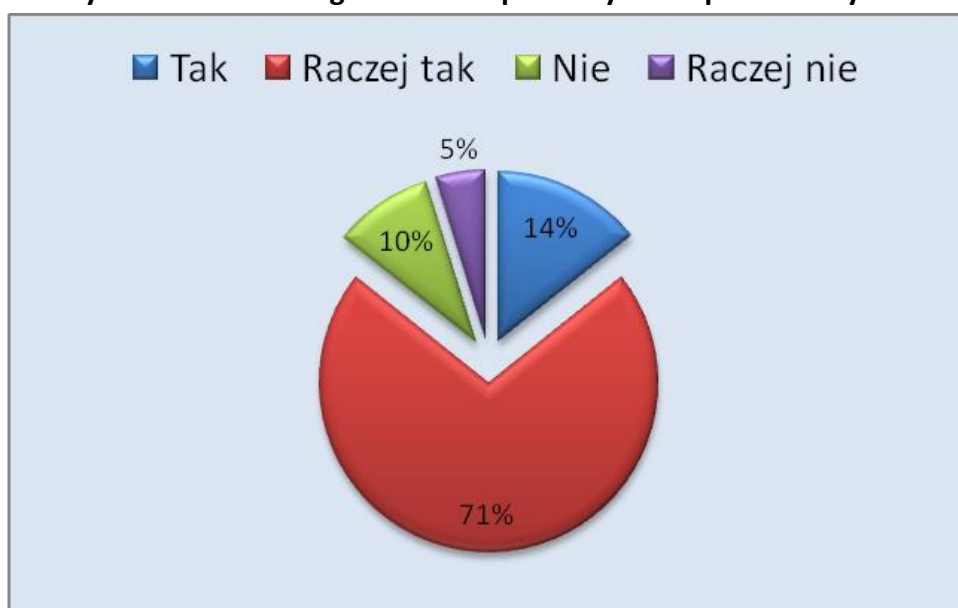
Wykres 6 – Stopień przestrzegania zasad właściwego zachowania się w szkole przez uczniów

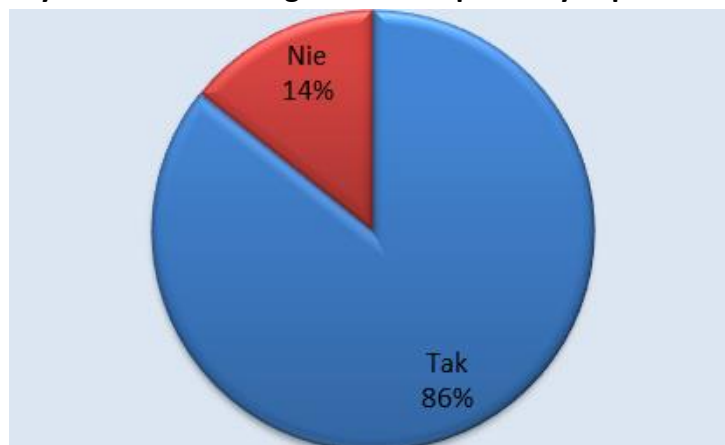
Zarówno uczniowie, jak i ich rodzice uważają, że zasady obowiązujące w szkole są przestrzegane. Krytyczną opinię wyraziło 2% rodziców i 8% uczniów

Czy uczniowie przestrzegają norm społecznych obowiązujących w szkole?

Wykres 7 – Przestrzeganie norm społecznych w opinii nauczycieli

Wykres 8 – Przestrzeganie norm społecznych przez uczniów w opinii pracowników szkoły

Jakie są przejawy nierespektowania norm społecznych w szkole?

Uczniowie	Rodzice	Nauczyciele	Pracownicy obsługi
<ul style="list-style-type: none"> - przezywanie - wyśmiewanie - plotki - oszczerstwa - obrażanie - grożenie, straszenie - bicie, kopanie - obgadywanie 	<ul style="list-style-type: none"> - wyśmiewanie - bicie, kopanie - przezywanie - oszczerstwa - obrażanie - ośmieszanie 	<ul style="list-style-type: none"> - wulgaryzmy - brak kultury osobistej - brak szacunku dla starszych - „mini bójki”, -przepychanki - przeszkadzanie na lekcji - brak dyscypliny, posłuszeństwa, - agresja słowna -naruszanie godności osobistej rówieśników -normy obyczajowe, np. nie mówienie: „dzień dobry” -obrażanie innych uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> - brak kultury osobistej - brak kultury słowa - brak dyscypliny - agresja fizyczna - brak szacunku dla starszych

Wyżej wymienione zachowania są przejawami głównie agresji słownej i wynikać mogą z wielu czynników: od braku pozytywnych wzorców w środowisku i naśladowania dorosłych, poprzez zanik

wartości wyższych na rzecz materialnych, radzenia sobie w ten sposób z poczuciem niższej wartości i niską umiejętnością panowania nad emocjami, do naturalnych zachowań związanych z wiekiem dorastania (opozycyjność, buntowniczość, chwiejność emocjonalna i działanie poprzedzające myślenie).

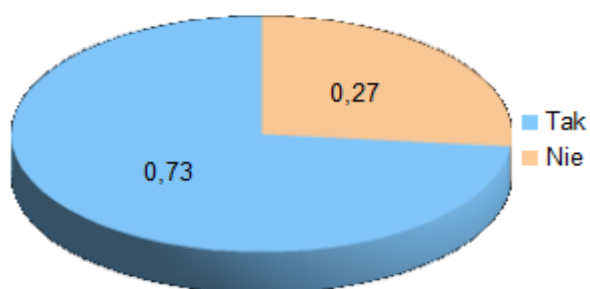
W jaki sposób komunikowane jest uczniom, jakich zachowań się od nich oczekuje?

- w czasie rozmowy indywidualnej oraz podczas lekcji,
- w czasie omawiania ocen zachowania,
- podczas zawierania kontraktu klasowego,
- podczas zajęć godzin wychowawczych,
- przed ważnymi uroczystościami i wyjazdami,
- zawsze na początku roku szkolnego oraz w sytuacjach trudnych,
- wyjaśnienie, jakich zachowań oczekuje się, podczas pierwszej lekcji w roku szkolnym
- przed podjęciem pracy zespołowej,
- podczas zajęć o tematyce wychowawczej, społecznej,
- podczas wycieczek, przerw,
- podczas obowiązkowych zajęć, jak również w sytuacjach złego zachowania.

Pracownicy szkoły także komunikują, jakich zachowań oczekują od uczniów. Ma to miejsce przede wszystkim podczas rozmów indywidualnych.

Czy uczniowie znają prawa i obowiązki obowiązujące w szkole?

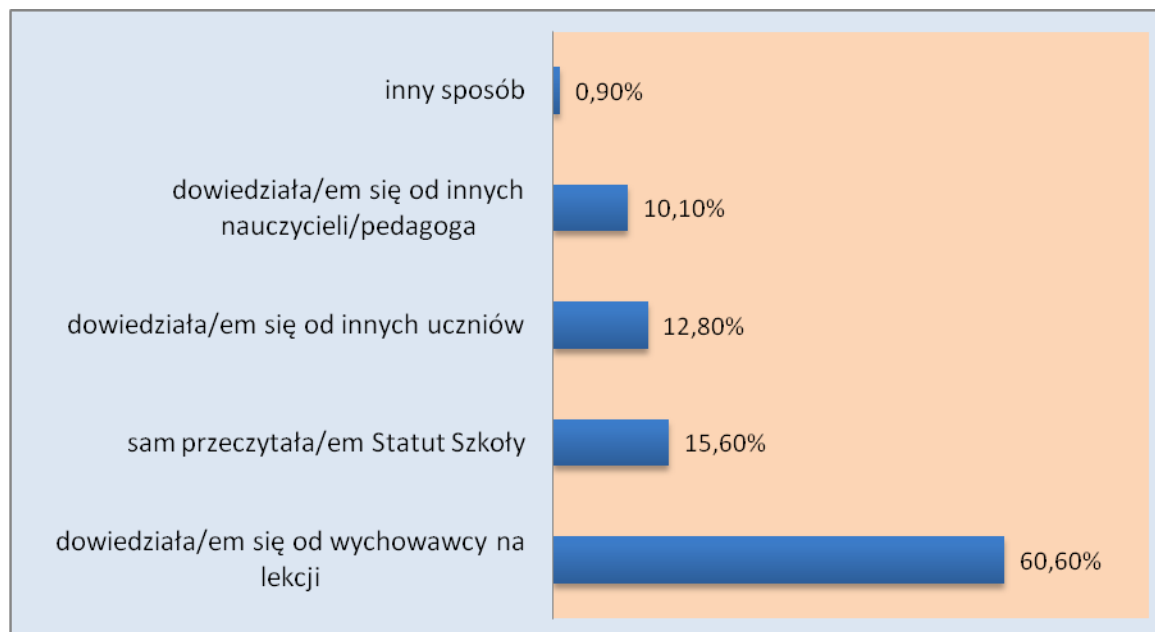
Wykres 9 - Znajomość praw i obowiązków ucznia

Na pytanie dotyczące znajomości praw i obowiązków ucznia Zespołu Szkół im. Anieli hr. Potulickiej w Wojnowie 73% badanych uczniów odpowiedziało, że zna swoje prawa i obowiązki.

W jaki sposób uczniowie poznali swoje prawa i obowiązki?

Wykres 10 - Sposoby poznania przez uczniów praw i obowiązków obowiązujących w szkole

Uczniowie w 60,60% zapoznali się z dokumentami i oczekiwaniami podczas godzin wychowawczych. Stąd też można sądzić, że wychowawca klasy odgrywa główną rolę w zapoznaniu uczniów z normami społecznymi obowiązującymi w szkole.

Czy rodzice znają dokumentację dotyczącą praw i obowiązków ucznia?

Zdecydowana większość ankietowanych rodziców (96%) zna dokumentację szkolną dotyczącą praw i obowiązków ucznia oraz respektowania norm społecznych.

Rodzice podają dwa źródła zapoznania się z dokumentacją szkolną:

- wychowawca (68%),
- stronie internetowej szkoły (77%).

Wyniki nie sumują się do 100, ponieważ można było wybrać wiele odpowiedzi

Czy dokumenty szkolne, tj.: Statut Szkoły, Program Wychowawczy oraz Szkolny Program Profilaktyki, są modyfikowane i aktualizowane zgodnie z potrzebami szkoły?

Wszyscy nauczyciele (100%) oraz 57 % ankietowanych rodziców twierdzą, że dokumenty szkolne są modyfikowane i aktualizowane zgodnie z potrzebami szkoły

Najczęściej wymieniane przez badanych uczniów prawa i obowiązki to:

- prawo do nauki
- prawo do wolności słowa
- prawo wypowiedzania się na różne tematy
- chodzenie do szkoły
- znajomość hymnu szkoły
- brak makijażu
- odrabianie prac domowych
- odpowiednie i kulturalne zachowanie
- szanowanie innych i ich własności
- zakaz noszenia urządzeń elektronicznych
- godne reprezentowania szkoły
- słuchanie nauczyciela
- właściwe zachowanie się na terenie szkoły

Na pytanie, jakich zachowań oczekuje się od nich w szkole, ankietowani uczniowie najczęściej wymieniali:

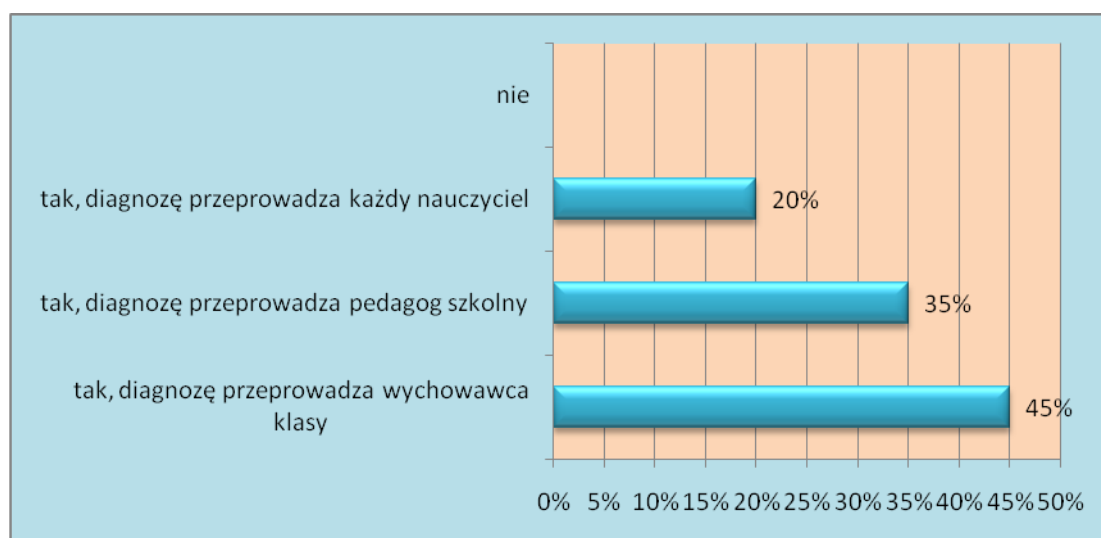
- nauka
- odrabianie zadań domowych
- kultura osobista
- słuchanie na lekcji
- dobrych wyników w nauce
- odpowiednie zachowanie podczas lekcji
- przygotowanie do zajęć
- wykonywanie poleceń nauczyciela
- pomaganie innym
- bycia miłym i koleżeńskim
- noszenie mundurka
- szacunek do nauczyciela
- dyscyplina
- aktywność podczas lekcji
- uczciwość
- wzorowe zachowanie
- słuchanie nauczyciela
- przestrzeganie regulaminu
- tolerancja, asertywność
- szczerść
- kultura
- zmiana obuwia
- punktualność

- bycie koleżeńskim, pomocnym

Uczniowie w 73% uważają, że znają swoje prawa i obowiązki, a co najważniejsze potrafią wymienić bardzo szeroki wachlarz oczekiwań wobec swojej osoby. Dotyczy to zarówno zachowania, kultury osobistej względem rówieśników, nauczycieli, zachowań na lekcji i przerwie, jak i swojego wyglądu oczekiwanego przez szkołę.

Czy w szkole diagnozuje się zachowanie uczniów?

Wykres 11 - Diagnozowanie zachowań uczniów

100% ankietowanych nauczycieli przyznało, że w szkole diagnozuje się zachowanie uczniów. Zdaniem badanych, diagnozę zachowania uczniów przeprowadza wychowawca klasy (45%), pedagog szkolny (35%) oraz każdy nauczyciel (20%).

Wyniki diagnozy wykorzystywane są m.in. w następujący sposób:

- dostosowywania wymagań do możliwości i potrzeb ucznia,
- przy współpracy na płaszczyźnie szkoła - dom, szkoła - GOPS i kurator, czy inni specjaliści,
- do tworzenia planu wychowawczego, planu godzin wychowawczych, tematyki spotkań z pedagogiem, psychologiem,
- w celu lepszego poznania ucznia, żeby udzielić mu pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- przy podejmowaniu działań naprawczych,
- w ocenie sytuacji wychowawczej w klasie, w szkole,
- do wdrażania działań mających na celu eliminowanie zachowań niewłaściwych,
- w kontaktach z rodzicami, do pedagogizacji rodziców,
- przy dokonywaniu zmian w PSO

- do sporządzania szczegółowych opinii nt. zachowania dziecka celem przedłożenia w poradni psychologiczno - pedagogicznej, innej poradni specjalistycznej, sądzie, PCPR, do informacji pedagoga, psychologa szkolnego,
- przy nowelizacji WSO (punktowych kart zachowania).

Czy w szkole podejmowane są działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań?

95,2 % ankietowanych nauczycieli przyznało, że w szkole podejmowane są działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań.

Badani nauczyciele wymieniają tu następujące działania szkoły:

- programy profilaktyczne,
- punkty dodatnie i ujemne z zachowania,
- spotkania z policjantami i strażą miejską,
- rozmowy z pedagogiem,
- współpraca z rodzicami,
- indywidualne rozmowy z uczniem,
- wolontariat,
- tematyczne godziny wychowawcze,
- stosowanie nagród i kar,
- rozmowy z psychologiem szkolnym,

Zdecydowanie gorzej i niepokojąco wypadły odpowiedzi rodziców, z których tylko 34% deklaruje znajomość takich działań szkoły, natomiast 55% nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

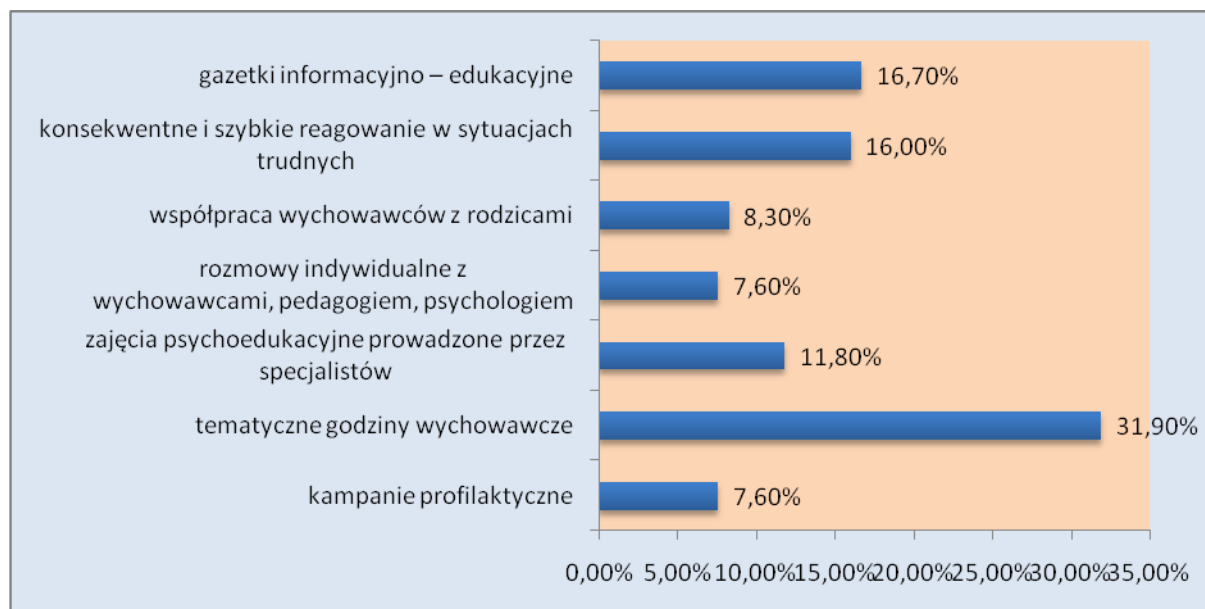
Rodzice, którzy podjęli próbę odpowiedzi na to pytanie, wymienili następujące działania:

- pogadanki,
- zajęcia psychochoedukacyjne,
- indywidualne rozmowy z pedagogiem,
- tematyczne godziny wychowawcze,
- kampanie profilaktyczne,

- spotkania ze specjalistami.

Działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań?

Wykres 12 - Najciekawsze w opinii uczniów działania wychowawcze

Tę samą pulę możliwości wskazują nauczyciele, poszerzając ją o punkty ujemne, rozmowy z uczniami i rodzicami. Rodzice dodają jeszcze pogadanki i nagradzanie – którego niestety zabrakło u nauczycieli.

Bardzo zastanawiające, niepokojące i przykre jest to, iż rodzice w większości nie odpowiedzieli na pytania dotyczące:

- roli rodzica, ucznia i szkoły w zwiększeniu poczucia bezpieczeństwa w szkole,
- działań podejmowanych przez rodziców przy współpracy z wychowawcą, pedagogiem, nauczycielami,
- oceny swojego zaangażowania w sprawy wychowawcze szkoły.

Niestety, bo aż 30 na 47 ankietowanych rodziców nie odpowiedziało na te pytania. Jako przyczynę niezaangażowania w sprawy wychowawcze szkoły, podali brak czasu

Wyniki pozostałych rodziców, nauczycieli i pracowników obsługi szkoły, którzy podjęli próbę odpowiedzi na pytanie, co jeszcze możemy zrobić, by zwiększyć poczucie bezpieczeństwa całej społeczności szkolnej, przedstawiają się następująco:

- szkoła - nauczyciele:

- motywacja do działań na rzecz innych,
- konsekwencja i spójność działań,
- natychmiastowa reakcja na niewłaściwe zachowania,
- rozmowy z uczniami,
- współpraca z rodzicami, wymiana informacji,
- większe zrozumienie ucznia,
- równa odpowiedzialność wszystkich nauczycieli, a nie przerzucanie odpowiedzialności na wychowawców,
- prawidłowe i odpowiedzialne pełnienie dyżurów,
- monitoring przy toaletach i w przy umywalkach.

- uczniowie:

- stosować się do ustalonych zasad,
- mówić prawdę o problemach w szkole,
- ponosić odpowiedzialność i konsekwencje swoich zachowań,
- brać udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- brać udział w rozmowach indywidualnych.

- rodzice:

- współpracować z nauczycielami, wymiana informacji,
- często kontaktować się z nauczycielami,
- ponosić odpowiedzialność za np. zniszczenia swojego dziecka,
- umieć słuchać, rozmawiać z dzieckiem,
- pedagogizacja rodziców (wiek dojrzewania, umiejętność rozmowy, poświęcanie czasu),
- zaufanie do nauczycieli.

Jakie działania, mające na celu wpojenie młodzieży zasad właściwego zachowania, zostały podjęte przez nauczycieli w ramach współpracy z wychowawcami, nauczycielami, pedagogiem szkolnym?

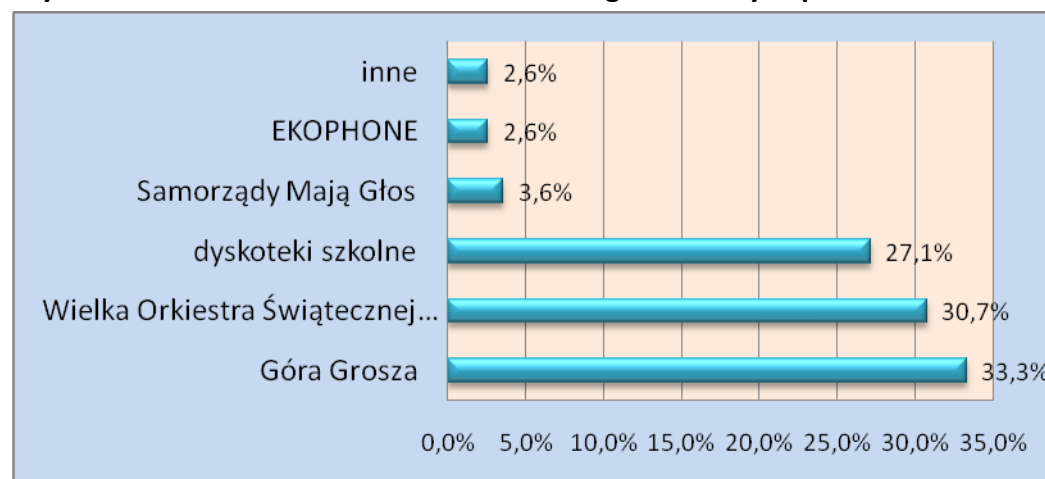
Przedstawione przez ankietowanych nauczycieli działania dot. w/wym. problemu, zostały

uporządkowane na te, które dotyczą bezpośredniej pracy z uczniem nad kształtowaniem oczekiwanych postaw oraz drugi obszar, obejmujący współpracę w ramach zespołów przedmiotowych, klasowych zespołów nauczycielskich, współdziałanie z rodzicami, celem wypracowania wspólnych metod.

Uczeń	Nauczyciele, Rodzice
Kontrakty wychowawcze	Szkolenia
Tematyczne godziny z wychowawcą	Zebrania z rodzicami – z udziałem pedagoga
Lekcje nt. właściwego zachowania	Rozmowy z rodzicami
Kampanie profilaktyczne	Rozmowy z pedagogiem
Zajęcia profilaktyczne	Spotkanie z nauczycielami zespołu klasowego
Zajęcia psychoedukacyjne	Wspólne ustalanie wymagań wobec uczniów
Zajęcia biblioteczne	Natychmiastowe zgłaszanie problemu wychowawcy
Konkursy	Analiza kart punktacji - informacja dla rodziców
Rozmowy z uczniami	
Teatr profilaktyczny	
Spotkania z uczniami	
Kary wychowawcze	

W jakich działaniach organizowanych przez SU uczestniczyli uczniowie?

Wykres 13 - Udział uczniów w działaniach organizowanych przez SU

INNE:

1. W żadnych z wymienionych
2. tydzień filmowy,
3. karnawał

Uczniowie najczęściej uczestniczą w działaniach o charakterze pomocowym, tj: „*Góra Grosza*”, „*Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy*”. Poza tym 27,1 % ankietowanych wskazało na dyskotekę szkolną.

Które z działań, zdaniem nauczycieli, zainicjowanych przez SU, włączyły uczniów do wspólnych działań?

- Góra Grosza,
- WOŚP,
- loterie fantowe,
- *Sprzątanie świata*,
- zbiórka telefonów komórkowych,
- dyżury uczniowskie,
- *poczta walentynkowa*
- zbiórka nakrętek,
- konkursy

Zdaniem ankietowanych, uczniowie chętnie uczestniczą w różnych przedsięwzięciach, projektach, czynnościach zaproponowanych przez Samorząd Uczniowski. Na podkreślenie zasługuje aktywne zaangażowanie uczniów w ramach akcji o charakterze pomocowym. Działania ich wspierają wychowawcy i nauczyciele, ale przede wszystkim rodzice.

2. Analiza dokumentacji szkolnej:

W ramach ewaluacji dokonano analizy dokumentów, które regulują zasady zachowania w naszej szkole. Są to między innymi:

- Statut szkoły
- Program Wychowawcy
- Szkolny Program Profilaktyki
- Wewnątrzszkolny System Oceniania
- dzienniki lekcyjne
- karty punktowej oceny zachowania
- o oraz procedury szkolne:
- Procedura postępowania w przypadku, gdy terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków,
- Procedura postępowania w przypadku, gdy uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk,
- Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel lub inny pracownik szkoły znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk,
- Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel lub inny pracownik zauważy, że uczeń pali papierosy,
- Procedura postępowania nauczyciela w przypadku agresywnego zachowania ucznia,
- Procedura postępowania w przypadku gdy uczeń uczestniczy w bójce,
- Procedura postępowania nauczyciela w przypadku podejrzenia ucznia o kradzież,
- Procedura postępowania nauczyciela w przypadku gdy uczeń jest ofiarą wypadku.

Dokumenty te jasno i precyzyjnie określają, prawa i obowiązki ucznia, określają jak powinien zachowywać się uczeń, jakie są wobec niego oczekiwania oraz konsekwencje niewłaściwego zachowania. Wszystkie te dokumenty dostępne są na stronie internetowej szkoły oraz dodatkowo w teczce wychowawcy klasy, u pedagoga szkolnego oraz u dyrektora.

Rodzice zapoznawani są z wybranymi zagadnieniami tych dokumentów podczas pierwszych zebrań z rodzicami, a uczniowie na godzinach wychowawczych. Dodatkowo w ciągu całego roku szkolnego w zależności od potrzeb grupy – klasy czy indywidualnych danego ucznia i rodzica, wraca się do dokumentów szkolnych, powołuje się na nie i odnosi do nich w rozmowach. Potwierdzeniem tego stanu rzeczy są wyniki ankiety wskazujące, iż rodzice podają dwa źródła zapoznania się z dokumentacją szkolną:

- wychowawca (68%),
- strona internetowa szkoły (77%),

a uczniowie w 60,60% zapoznali się z dokumentami i oczekiwaniami względem swoich zachowań, podczas godzin wychowawczych.

Oddziaływania wychowawcze, opiekuńcze czy profilaktyczne zawarte w dokumentacji szkolnej spełniają bardzo ważną rolę, między innymi:

- wskazują właściwe, akceptowane i pożądane normy zachowań,
- jasno wskazują obowiązki, ale też i prawa ucznia,
- informują ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu, ewentualnym progresie czy regresie,
- udzielają uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju, motywują ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu,
- dostarczają rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w nauce, zachowaniu oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- umożliwiają nauczycielom dopasowanie metod pracy dydaktyczno – wychowawczej do indywidualnych potrzeb i możliwości.

Opiekuńczo - wychowawcza działalność szkoły opiera się mocno na Programie Wychowawczym i Szkolnym Programie Profilaktyki. Tematyka zawarta w tych dokumentach jest spójna z planami pracy wychowawczej poszczególnych klas i realizowana jest przez wychowawców na godzinach wychowawczych, działalności profilaktycznej wychowawców i pedagoga szkolnego.

Negatywne, czy naruszające przyjęte normy zachowania ucznia są na bieżąco omawiane w grupie lub w rozmowach indywidualnych z uczniem, a często również z rodzicem. Zachowania takie oceniane są też na bieżąco przez każdego nauczyciela w karcie punktowej oceny zachowania.

Wszelkie zachowania agresywne, ewentualne bójk, palenie papierosów zgłaszane jest wicedyrektorowi szkoły, pedagogowi i rodzicowi. Podejmowane działania opierają się na procedurach postępowania i zgodnie z prawami i obowiązkami ucznia i nauczyciela.

III WNIOSKI:

1. Na podstawie relacji wszystkich ankietowanych poziom poczucia bezpieczeństwa w szkole należy uznać za wysoki.
2. Uczniowie znają oraz przestrzegają zasad właściwego zachowania w szkole, co wynika również z opinii rodziców. Nie należy pomijać jednak faktu, iż 15% rodziców (7 osób) oraz 18% uczniów (16 osób) uważa, iż poziom przestrzegania w. w. zasad w szkole jest średnio zadowalający. Zdaniem większości nauczycieli uczniowie raczej przestrzegają zasad właściwego zachowania w szkole.
3. Zachowania, które naruszają normy społeczne w szkole, wskazane przez nauczycieli i pracowników obsługi różnią się zdecydowanie od wskazanych przez rodziców i uczniów. Może być to spowodowane punktem odniesienia ankietowanych. Nauczyciele i pracownicy szkoły zauważają źródła istniejących problemów – takie jak: brak szacunku do osób starszych, czy brak kultury słowa. Rodzice uczniów natomiast, prawdopodobnie opierając się na relacjach dzieci ze szkoły, podawali przykłady negatywnych zachowań, jakie pośrednio lub bezpośrednio, dotknęły ich dzieci.
4. Zdecydowana większość uczniów zna swoje prawa i obowiązki, a głównym źródłem ich wiedzy są godziny wychowawcze. Prawie wszyscy ankietowani rodzice zapoznali się z dokumentacją szkolną, a wiedzę swą czerpią ze strony szkoły oraz od wychowawców klas.
5. Uczniowie znają swoje prawa i obowiązki oraz potrafią większość z nich wymienić.
6. Zarówno uczniowie jak i nauczyciele wiedzą i potrafią wymienić działania wychowawcze i profilaktyczne mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wpajanie społecznie oczekiwanych zachowań (95,2% nauczyciele, 99% uczniowie).
Zdecydowanie gorzej i niepokojąco wypadli rodzice, z których tylko 34% deklaruje znajomość działań szkoły, a aż 55% odpowiada „nie wiem”.
7. 30 na 47 rodziców odmówiło udzielenia odpowiedzi na pytania dotyczące ich roli w zwiększeniu poczucia bezpieczeństwa w szkole oraz działań podejmowanych przez rodziców przy współpracy z wychowawcą, pedagogiem i nauczycielami.
8. Uczniowie pozytywnie odbierają działania Samorządu Uczniowskiego, zauważając dużą rolę tej organizacji w życiu szkoły.
9. Szkoła posiada spójny system dokumentów i procedur określający prawa i obowiązki oraz zapewniający ramy bezpieczeństwa.

IV REKOMENDACJE DO DALSZEJ PRACY PEDAGOGICZNEJ

1. W ramach pedagogizacji rodziców należy poszukiwać i uwidaczniać źródła negatywnego zachowania uczniów w szkole i poza nią, co stanowić będzie ważny wstęp do współpracy, na linii szkoła – dom, nad rozwiązywaniem problemów wychowawczych.
2. Wymienione przez wszystkich ankietowanych przykłady nierespektowania norm społecznych są głównie przejawami agresji słownej. W celu ich skutecznego ograniczenia, **wszyscy** nauczyciele powinni podejmować skuteczne działania wychowawcze. Należy konsekwentnie przeciwdziałać niestosownym zachowaniom uczniów poprzez każdorazowe zwracanie uwagi na zaistniały problem (włącznie ze stosowaniem punktacji ujemnej), rozmowy indywidualne z uczniem – prowadzące do rozwiązania problemu, współpracę z wychowawcą klasy, pedagogiem oraz rodzicami uczniów. Istotna jest powyższa kolejność podejmowanych działań.
3. Należy zaszczepić w uczniach nawyk czerpania ważnych dla nich informacji z gazetek szkolnych (gazetka SU) oraz ze strony internetowej szkoły. Wychowawca klasy powinien być dla uczniów autorytetem, ale nie jedynym źródłem informacji.
4. Należy usprawnić przepływ informacji na linii szkoła – dom, szczególnie w kwestii podejmowanych przez pedagogów szkolnych działań wychowawczych i profilaktycznych prowadzących do eliminowania zagrożeń oraz wpajania społecznie oczekiwanych zachowań. Relacja z podejmowania takich działań powinna być przedstawiana rodzicom podczas zebrań, również w celu zwiększenia ich zaangażowania w proces wychowawczy młodzieży.
5. Nauczyciele powinni konsekwentnie egzekwować obowiązki nałożone na ucznia, na równi z szanowaniem jego praw. Promując takie zachowania łatwiej będzie oczekiwać podobnej postawy u uczniów.
6. Ważna jest znajomość i konsekwentne stosowanie prawa szkolnego dotyczącego praw i obowiązków ucznia oraz procedur zapewniających bezpieczeństwo w placówce.

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 - Poczucie bezpieczeństwa wśród uczniów, nauczycieli i pracowników szkoły	str. 4
Wykres 2 – Skala poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów.....	str. 4
Wykres 3 – Skala poczucia bezpieczeństwa wśród nauczycieli i pracowników szkoły.....	str. 5
Wykres 4 – Znajomość zasad właściwego zachowania się w szkole przez uczniów.....	str. 6
Wykres 5 – Znajomość zasad właściwego zach. się w szkole przez uczniów zdaniem rodziców.....	str.6
Wykres 6 – Stopień przestrzegania zasad właściwego zachowania się w szkole przez uczniów.....	str.7
Wykres 7 – Przestrzeganie norm społecznych zdaniem nauczycieli.....	str.7
Wykres 8 – Przestrzeganie norm społecznych zdaniem pracowników szkoły.....	str.8
Wykres 9 - Znajomość praw i obowiązków ucznia.....	str.9
Wykres 10 - Sposoby poznania przez uczniów praw i obowiązków obowiązujących w szkole.....	str.10
Wykres 11 - Diagnozowanie zachowań uczniów.....	str.12
Wykres 12 - Najciekawsze w opinii uczniów działania wychowawcze.....	str.14
Wykres13 - Udział uczniów w działaniach organizowanych przez SU.....	str.16